

DOI <https://doi.org/10.35220/2078-8916-2023-47-1.32>

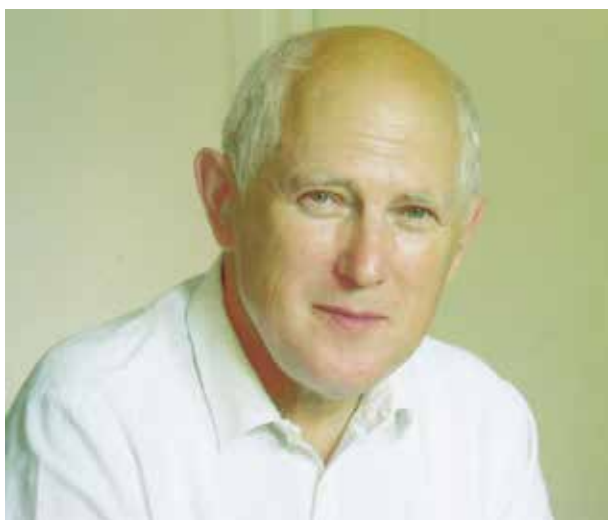
Н.Л. Чухрай,

доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри ортодонції, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, вул. Пекарська 69А, м. Львів, Україна, індекс 79068

О.В. Колесніченко,

кандидат медичних наук, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, вул. Пекарська 69А, м. Львів, Україна, індекс 79068

ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ВЧЕНОГО: ДО 80-РІЧЧЯ ЗЕНОВІЯ МАСНОГО

1 січня 2023 року виповнилось 80 років Зеновію Масному – непересічній людині, вченому, педагогу, письменнику, поету, доценту кафедри стоматології дитячого віку Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, головному редактору часопису «Народне здоров'я».

Народився майбутній лікар і письменник 1 січня 1943 року у Львові в родині львівського купця Павла Масного та його дружини Софії. Після закінчення Львівської середньої школи № 1 обрав своїм майбутнім фахом стоматологію і вступив на навчання до Львівського медичного інституту. У 1965 році молодий випускник стоматологічного факультету прийшов працювати у Львівську міську дитячу стоматологічну поліклініку. Відтоді, більше ніж за 50 років роботи дитячий хірург-стоматолог, щелепно-лицевий хірург вищої кваліфікаційної категорії Зеновій Масний прийняв більше 100 тисяч пацієнтів – первинних і повторних, ургентних і планових, дошкільнят і школярів....

Рис. 1. Молодий хірург-стоматолог Зеновій Масний на амбулаторному прийомі

Результати практичної роботи з маленькими пацієнтами підштовхнули молодого стоматолога до ідеї наукового дослідження, спрямованого на вдосконалення надання стоматологічної допомоги дитячому населенню. Ідея втілилась у життя за підтримки професора Любомири Антонівни Луцик – завідувачки кафедри стоматології дитячого віку Львівського медичного інституту. Провівши обстеження сотні дітей львівських дошкільних закладів та проаналізувавши отримані дані Зеновій Масний у 1976 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Організація та ефективність стоматологічної диспансеризації дітей дошкільного віку», яка стала першою в Україні, присвяченою проблемі стоматологічної диспансеризації дитячого населення.

Рис. 2. Робота над кандидатською дисертацією

У 1980 році захоплення наукою привело Зеновія Масного на кафедру стоматології дитячого віку Львівського медичного інституту (зав. кафедрою – проф. Луцик Л.А., а з 1982 року – проф. Смоляр Н.І.). Блискучі результати клінічної практики, великий і часто унікальний досвід роботи в практичній медицині у поєднанні з науковим підходом до вирішення складних клінічних випадків принесли Зеновію Масному популярність серед пацієнтів і авторитет серед колег. А студенти і досі згадують Зеновія Павловича – надзвичайну людину, строгого, вимогливого викладача. На практичних він задавав питання, яких не знайдеш в підручнику, але такі, які дозволяють виробити в майбутнього лікаря найважливіше – клінічне мислення! Бо на його переконання все, зроблене лікарем повинно мати наукове обґрунтування.

Рис. 3. Молодий викладач Зеновій Масний зі студентами на кафедрі стоматології дитячого віку

Не обмежуючись педагогічною, науковою та лікувальною роботою, Зеновій Масний упродовж 1990-1995 років працював заступником декана по роботі з чужоземними студентами.

У науковому доробку доцента Масного біля 300 наукових та науково-методичних праць, авторських свідоцтв. Серед них – перший в Україні навчальний посібник «Профілактика стоматологічних захворювань у дітей» (у співавторстві із проф. Смоляр Н.І.), близько десяти монографій, довідників та словників. Особливе місце серед опублікованих праць належить першій в Україні монографії про деонтологію «Проблеми деонтології в сучасній українській медицині», що вперше вийшла друком у 2000 році і витримала кілька перевидань. Зеновій Масний є одним з ініціаторів створення та співавтором «Етичного кодексу лікаря», робота над яким тривала кілька років і який був прийнятий до виконання на з'їзді ВУЛТ у 2010 році.

Рис. 4. Заступник декана по роботі з чужоземними студентами Зеновій Масний (другий зліва)

Попри значну професійну зайнятість Зеновій Масний завжди знаходив час для громадської роботи – від перших років відновлення у Львові Українського Лікарського Товариства активно долучився до його роботи, є членом Наукового Товариства Шевченка.

Крім професійних об'єднань сьогодні він є членом Національної спілки журналістів України та Всеукраїнського громадського об'єднання «Письменники Бойківщини» – бо у житті Зеновія Масного особливе місце належить творчості. Крім наукових праць він все життя писав публіцистичні статті, що регулярно публікувались в періодичній пресі.

У 2000 році доцент Масний став головним редактором часопису УЛТ «Народне здоров'я». Його публікації присвячені різній проблематиці – організації системи охорони здоров'я, її реформі, історії медицини та окремих постатей у ній, висвітленню діяльності Українського Лікарського Товариства в Україні та за її межами – завжди привертають увагу читача. А за матеріалами авторської «Колонки редактора» підготовано збірник «Як живеш, український лікарю?».

Справжнім віддзеркаленням Зеновія Масного, як творчої особистості, завжди були вірші, у яких відображались радісні та сумні моменти у житті, особисті переживання, вболівання за сьогодення та прийдешнє України. Шість поетичних збірок Зеновія Масного – ліричних, патріотичних, філософських – попри значні тиражі вже стали бібліографічною рідкістю. Кілька десятків пісеньних текстів із збірок «Три береги» та «Калина на снігу» увійшли до репертуару відомих українських виконавців та колективів. Роздуми про наше

лікарське життя привели на світ надзвичайно глибокі публіцистичні твори, зокрема збірника «Як живеш, український лікарю?», підготованого до друку у 2022 році.

Ще одним свідченням різноманітності творчості Зеновія Масного стала книга «Мова мого рідного Львова (середина ХХ століття)», на сторінках якої читач поринає у розмовну мову львів'ян 30-50-х років ХХ століття.

Журналістську та громадську діяльність Зеновія Масного відзначено Почесними грамотами УЛТ (2009) та Міністерства охорони здоров'я України (2010), медаллю «За активну діяльність в УЛТ» імені Мар'яна Панчишина. У 2008 році за значний внесок у духовну скарбницю та національний культурний розвиток України його було поійменовано достойником «Золотого фонду Бойківщини». Поетична збірка «Час» у 2011 році була нагороджена дипломом літературного кон-

курсу імені Івана Франка, а створена у жанрі традиційної японської поезії Танка та Хокку збірка «Чудовий світ!... А ми...?» у 2014 році – премією імені Мирона Утриска.

Професіонал у всьому, за що брався і береться, – у педагогічній та медичній діяльності, науковій роботі, написанні підручників, статей, наділений видатними здібностями Зеновій Масний є прикладом для своїх колег, молодого покоління викладачів, науковців, студентської молоді. Нагороджений низкою Почесних грамот та Подяк, зокрема МОЗ України, УГКЦ, ЛОДА, ЛМР,ЛНМУ, ВУЛТ а також медаллю імені Мар'яна Панчишина «За активну діяльність в УЛТ».

Вітаючи шановного Зеновія Масного зі славним ювілеєм, бажаємо йому міцного здоров'я, успіхів та нових досягнень у всіх сферах його багатогранної діяльності під мирним українським небом!